



HET ECHTSCHEIDINGSTESTAMENT

In mijn dagelijkse praktijk spreek ik geregeld met cliënten die in een echtscheidingsprocedure zijn betrokken of al gescheiden zijn. Tijdens deze besprekingen blijkt vaak dat men zich er niet van bewust is dat via de kinderen alsnog iets kan vererven naar de ex-partner. Nu vinden sommige cliënten dat geen probleem, maar vaak wil men dit voorkomen.

Ik geef een voorbeeld: André en Bianca zijn gescheiden. Ze hebben drie kinderen: Catja (9 jaar), Daan (5 jaar) en Elvira (3 jaar). Toen André en Bianca tien jaar geleden gingen trouwen, hebben zij bij mij testamenten gemaakt. Bianca vraagt zich af wat er met haar testament gebeurt nu zij is gescheiden en belt mij op.

Na Bianca op kantoor uitgenodigd te hebben voor een gesprek, haal ik haar testament uit de kluis en loop met Bianca het testament door. In het testament heeft Bianca haar (ex-) echtgenoot André en de kinderen tot erfgenamen benoemd. Daarbij is de voorwaarde opgenomen dat André alleen erft als hij op het moment van haar overlijden nog met Bianca is getrouwd. Bianca's kinderen zijn dus haar erfgenamen.

Als ik dit tegen Bianca zeg, haalt zij opgelucht adem en zegt: "Dus André kan nu niet meer van mij erven?" Helaas is dat niet het geval. Via een 'omweg' kan André toch van Bianca erven, hoewel alleen haar kinderen erfgenaam van haar zijn.

De volgende situatie kan zich voordoen. Als Bianca overlijdt erven haar kinderen. Stel dat Daan daarna overlijdt en hij dan nog ongehuwd is (of niet geregistreerd als partner in de zin van het geregistreerd partnerschap) en/of geen kinderen heeft (en geen testament), dan heeft Daan op grond van de wet als erfgenamen Catja, Elvira en zijn vader André. Ik leg dit uit aan Bianca en zij wil het zekere voor het onzekere nemen en vraagt mij haar testament te wijzigen.

Ik bespreek met Bianca om een zogenaamde 'tweetrapsmaking' op te nemen in haar testament. Door deze tweetrapsmaking zal het vermogen dat (één van) Bianca's kinderen van haar heeft geërfd niet - deels - kunnen vererven naar André. Het aan Daan nagelaten vermogen zal na zijn overlijden terechtkomen bij Catja en Elvira (of hun kinderen).

Naast het via een omweg erven door André, zijn er nog een aantal zaken die aandacht vragen. Ik vraag Bianca of zij erover nagedacht heeft wie de afwikkeling van de nalatenschap zal gaan regelen. Ik leg haar uit dat, zolang de kinderen minderjarig (onder de 18) zijn, André de afwikkeling van de nalatenschap namens de kinderen moet regelen. André is na het overlijden van Bianca immers degene die het ouderlijk gezag over Catja, Daan en Elvira uitoefent. De kinderen zijn nog minderjarig en daardoor handelingsonbekwaam. Bianca kan iemand anders aanwijzen als executeur. Deze persoon zal de afwikkeling van de nalatenschap dan regelen.

Het vermogen dat Catja, Daan en Elvira erven, valt na het overlijden van Bianca onder beheer van André totdat de kinderen meerderjarig zijn. Ik bespreek met Bianca om te overwegen om een bewindvoerder over het vermogen van de kinderen aan te wijzen. Deze persoon zal de financiële zaken met betrekking tot het door Bianca nagelaten vermogen kunnen regelen zonder dat André daar wat over te zeggen heeft.

Ik bespreek verder met Bianca dat elke ouder het recht heeft op de opbrengsten van het vermogen van hun minderjarige kinderen. Dit wordt in de wet 'ouderlijk vruchtgenot' genoemd. André kan dus de opbrengsten van het door Bianca aan haar kinderen nagelaten vermogen innen en zelf houden. Als Bianca dit wil voorkomen, kan ze in haar testament bepalen dat het ouderlijk vruchtgenot wordt uitgesloten. De opbrengsten van de erfenis zijn en blijven dan voor Catja, Daan en Elvira.

Ik geef Bianca nog in overweging om een voogdijregeling in haar testament op te nemen. Als Bianca vóór André komt te overlijden, zal André als ouder alleen het ouderlijk gezag uitoefenen over de kinderen. Hier kan Bianca niets aan veranderen. Wel kan zij een persoon aanwijzen die de voogdij over Catja, Daan en Elvira zal krijgen voor het geval André voor Bianca is overleden. De voogdij is natuurlijk alleen nodig zolang de kinderen nog geen 18 jaar zijn.

Met wat huiswerk maar een stuk wijzer verlaat Bianca mijn spreekkamer. Ze is gerustgesteld dat André niet direct van haar erft, maar had niet verwacht dat André via een omweg (via de kinderen) toch iets van haar kon erven. Bianca heeft besloten om een testament op te maken waarin zij het voorgaande regelt. Wellicht is dit ook een goed idee voor u